

ARIAYE

آریائی

www.ariaye.com

what ariaye site is about

NEWS

REVIEWS

EVENTS

FEATURES

داکتر یارمحمد کارشناس محیط زیست

اهمیت باغ وحش جهت کمک به تعادل اکوسیستم حیات وحش

باغ وحش جای برای نگهداری حیوانات اهلی و وحشی است که در اکثریت شهر های بزرگ دنیا به عنوان مرکز تحقیقات جانورشناسی از باغ وحش بکار می گیرند. در باغ وحش محققان برای هر

حیوانی قفسی را تهیه می سازند و اکثر حیوانات را با جفتشان در داخل قفس ها نگهداری می کنند. معمولاً قفس های حیوانات درند از میله های آهن محکم ساخته می شود و اطراف محوط زندگی حیوانات را نظر به شرایط زیست محل بومی هر حیوان فراهم می شود، کوه صخره و استخر ها (آبگر، تالاب، کول، حوض، فواره ها) با خصوصیات زیست محیطی طبیعی آنها در انتخاب محل ایجاد باغ وحش تعیین می کنند و یا بشکل مصنوعی ایجاد می سازند.

- 1- هدف اصلی از ایجاد باغ وحش در شهر های بزرگ در جهت آموزش کودکان کودکان کستانها و دانش آموزان مکتب ها و بزرگ سالان که بتوانند چیز های بسیاری را در باره نحوه زندگی و رفتار حیوانات وحش شگفت انگیز یاد بگیرند و در طبیعت از آزاردن و اذیت آنها پرهیز کنند.
- 2 - هدف به تکثیر پرورش حیوانات در جهت نسل گیری است که جلوگیری از انقراض آنها کنند و تکثیر حیوانات وحش به تعادل اکوسیستم حیات وحشی نیز کمک شایانی می کنند. اهمیت تکثیر و پرورش حیوانات مسوولین سعی در ایجاد متنوع حیوانات و در نتیجه جذب مرجع کنندگان بیشتر به باغ وحش و هم جهت فروش به سیرک ها و مراکز آموزش تحقیقاتی است.
- 3- هدف نگهداری پرندگان در باغ پرندگان در محوط باغ وحش به منظور مطالعه و رفتار فزیولوژی پرنده مشاهده زیبا، صدای خوش و حفاظت و تکثیر از گونه های نادر پرندگان صورت می گیرد. احداث باغ پرندگان در محوط باغ وحش با اهداف آموزش تحقیقات و سیاحت تفریحی ضروری است ضمن کسب آگاهی در مورد خصوصیات انواع پرندگان از جمله رفتارها تغذیه تولید مثل، لانه سازی و غیره ...

در اکثر کشور ها مبلغ زیادی را صرف برنامه های تربیت و پرورش حیوانات وحشی و پرندگان می کنند. حیوانات وحشی غیر درند را در فضایی وسیع و آزاد در احاطه های مانند زیستگاه طبیعی کوه صخره و جنگل نگهداری می کنند.

نگهداری پرندگان نیز ضرورت به احداث باغ پرندگان در محوط باغ وحش دارد که پرندگان بتوانند آزادانه در فضایی گسترده ولی سرپوشیده همانند زیستگاه طبیعی زندگی و پرواز نمایند. یکی از نکات مهم تفکیک محل زیست پرندگان بر اساس اقلیم و نوع زیستگاه می باشد. پرندگان هم در خشک زندگی می کنند و هم در کنار حوض ها و دریا ها هر کدام ویژگیهای خاصی دارند که در ساخت باغ پرندگان باید در نظر گرفت. همچنین پرندگان از لحاظ سازکاری باهم نیز بررسی شوند بطور مثال پرندگان شکاری که دیگر پرندگان مورد شکار آنها برای تغذیه قرار می گیرند نه باید در یک محل نگهداری گردند، در هنگام احداث باغ پرندگان باید مورد توجه قرار گیرند.

باغ وحش کابل مکان های مناسب با خصوصیات زیست محیط متناسب برای زیست 700 حیوان از 92 گونه مختلف فراهم شده بود. این باغ وحش زمانی بزرگ ترین و مشهور ترین باغ از نگاه گونه های حیوانات وحشی بومی افغانستان و هم آسیایی بود. اما کاستی های این باغ وحش تنها در احداث باغ پرندگان در ساحه این باغ وحش وجود داشت. در حالیکه از بسیاری نقات دهلیز های کوهی شرق افغانستان آمدن میلیون نوع پرندگان مهاجر از هندستان در فصل بهار و رفتن به قزاقستان و بعد به سائیریا و هم محل زیستگاه نسل گیری پرندگان مهاجر نادر مانند کلنگ سائیریایی، قاز حینی، کلنگ تاج دار در دشت ناور و کول حشمت خان با نسل گیری می پردازند. میش مرغ یکی از پرندگان نادر ارزشمند حیات وحش کشور ما است که در دشت ناور حیات به سر می برد. این مرغ نادر سالانه توسط قاچاق بران از افغانستان به عربستان قاقجاق می شود.

نگهداری این پرندگان در ساحه باغ پرندگان در داخل حوض ها و فواره ها محوط باغ وحش برای جذب مرجع کنندگان و گردشگران برای دیدن حیوانات وحشی می آیند که منبع خوب برای در آمد بودجه ملی ما است.

باغ وحش کابل در منطقه ده مزنگ ساخت شده است، این باغ وحش در ابتدا متعلق به دانشکده علوم دانشگاه کابل بود اما بعد به شهرداری واگذار شد است. باغ وحش کابل در گذشته تجهیزات خوبی داشت. کلینیک درمانی و تغذیه حیوانات، بخش تحقیقات و آزمایشگاه و همچنین کارمندان و راهنماهای مسلط به زبان های خارجی که اطلاعاتی خوبی در مورد حیات وحش نیز داشتند.

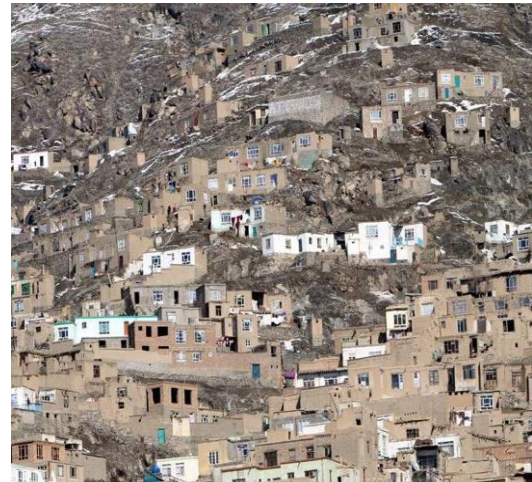
دره ها و دشتهای افغانستان دارای اقلیم غیر مشابه می باشد، موجودیت چنین شرایط موجب آن گردیده است تا انواع مختلف حیات و حش را در خود پرورش دهد. در طی 35 سال جنگ بعض از انواع حیات وحشی طبیعت کشور ما روبه انقراض رفته است و کمتر موجودیت آنها فعلاً تثبیت شده است. پلنگ برفی در حال منقرض شده است به دلیل شکار آهوی مارکوپولو از طرف شکارچ بی رویه که این حیوان و حشی نادر مخصوص تغذیه پلنگ برفی نادر است. بعض بزهای و حشی کوهی طبیعت کشور ما نیز در حالت انقراض هستند از جمله بز مارخور آهوختن طبیعت مادر حالت منقرض ، شیرو تازی پلنگ از طبیعت کشور ما منقرض گردیده اند.

در واقع حیات خرگوش در طبیعت ارزش و کارکرد مهمی در پایداری اکوسیستم و چرخه های مواد غذایی و انرژی یا طعمه مناسب برای ادامه حیات وحشی گوشت خوار دارد. در حقیقت این پرندگان در انتشار دانه ها و میوه ها در گسترش ساحه سبز و پاکسازی طبیعت و جلوگیری از انتشار بیماری ها والودگی ها در محیط زیست بر عهده دارند. حفاظت این پرندگان از شرشکارچی یان وقاچاق چیان از طرف اداره ملی حفاظت محیط زیست حتمی و ضروری است.

در واقع حیات پرندگان گوشت خوار و دانه خوار ارزش و کارکرد مهمی در پایداری اکوسیستم و چرخه های مواد انرژی دارند.

پیشنهاد من من حیث یک کار شناس محیط زیست برای ادره حفاظت محیط زیست این است که یگانه راه پیش گیر از انقراض حیوانات بومی وحشی کشور ما تکثیر و پرورش حیوانات راهایی آن به محلات بومی می باشد. انکشاف ساحه باغ و حش کابل تا دامنه کوه نقاش، نوآباد، ده مزنگ بخاطر نگهداشت جفت حیوانات و حشی جهت تکثیر پرورش مناسب است که باید این محلات از سکنه خالی شود و در ساحه باغ و حش افزوده شود.

زمانیکه کار شناسان و دانشمندان محیط زیست خطر گاهش یا انقراض یکی از گونه های حیوانات وحشی را حس می کنند و جمعیت حیوانات وحشی را کافی نمدانند. برنامه تکثیر یکی از راه های جلوگیری از انقراض گونه ها است که فقط در باغ وحش انجام آن صورت می گیرد.